

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.40
Pol leta 0.70
Četrt leta 0.35

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslušnicah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostom.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kror“ na starem trgu in v nauški ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Via Ascoli 8, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Veselje avstrijskih narodov.

Avstrijska vladajoča hiša sme se ponašati pred vsemi drugimi vladajočimi rodovinami, da vsi veseli dogodki, ki se v nji pripetijo, ne ostajajo v hiši, ampak vzbujajo veselje in radost po vsej širni Avstriji do najbornejše kočice, kamor dojde glas o veseljem dogodku. O tem more vsakdo prepričati se tudi zdaj o srečnem porodu presvite cesaričine Stefanije.

Preteklo nedeljo 2. sept. zajutra ob 7. uri in pol zagledala je v Laksenburgu luč sveta najmlajša nadvojvodinja naše cesarske hiše. Kakor blisk raznesla se je vest o srečnem porodu po celi Avstriji in povsod je vzbudila najsrčnejšo radost. V Gorici niso streljali s topovi, kakor je bilo prej naznanjeno, ker prav zdaj jih nimajo; ali vojaška godba je prehodila ob treh popoldne sviraje celo mesto, po vseh cerkvah so zvonili, in vse ljudstvo je vedelo, kaj to pomeni. Ob 6. uri bila je zahvalna pesem v cerkvi sv. Ignacija (ker velika cerkev je bila zaradi grofa Chamborda črno opravljena), katere so se udeležili tržaški namestnik, vsi uradi, oficirji in vse polno ljudstva. Na Travniku bili so vojaki z zastavo in godbo ter so streljali ob določenih časih. Tudi po deželi so ta prigodek slovesno obhajali, posebno v Bolci in v Komnu, kakor nam naznanjajo dotična poročila.

V sredo, 5. t. m., ob 1 uri popoldne krstili so nadvojvodinjo v Laksenburgu. Pri tej priliki zbralo se je bilo vse polno najvišje gospode: nadvojvod in nadvojvodinj; ministrov, zastopnikov zunanjih vlad, duhovnov in dvornih služabnikov v Laksenburgu. Krstil je nadškof dunajski Ganglbauer; botra je bila presvita cesarica; otroku so dali imena: Elizabeta Marija Henrieta Stefanija Gizela. Od vseh krajev došle so čestitke presvitemu cesarju ter cesareviču in cesaričini o tej slavnosti prilik. Tudi naš deželni zbor čestital je v imenu cele dežele. Slava!

Grof Chambordova zadnja slavnost na zemlji.

Tako velikanska pa žalostna slavnost, kakoršno je doživela Gorica zadnje dni, ni se vršila še nikoli

v goriški deželi, da bi mi pamtili. Kmalu po smrti ranjkega grofa Chamborda prišli so nekateri gospodje, ki so bili vedno okolo njeje v Gorico, da so pregledali na Kostanjevici prosto, ki je odmenjen francoskemu kralju po rojstvu za počitek po burnem življenju, in da se dogovorijo z goriškim županom in drugimi oblastni glede pogrebni slovesnosti.

Na Kostanjevici znižal so hodnik, ki pelje iz pred cerkve (pod kamenito planoto) pod vso cerkvijo pod glavni oltar tako, da gre zdaj lahko vsakdo stoji, kjer je bilo treba prej vedno priklonenemu biti. Pod velikim altajem nahaja se olokan prostor pet metrov širok in dobre tri metre dolg. V ta prostor prenesli so 4 trupla, ki so počivala pod altajem D. M. karmelske, na desni ob dolgem hodniku, ki vede pod cerkvijo do sedanje rakvi. Na levo postavili so v trugi s kovine truplo Karola, francoskega kralja, njemu na desni počiva njegov sin, vojvoda angulemski, na levi pa njegova sinaha, vojvodinja Marija Terezija. Na desno plat opisane rakvi postavili so sestro ranjkega Chamborda, kneginjo modensko, za njo so pripravili prostor za ranjkega grofa, za tjun pa za še živečo grofinjo, njegovo soprogo, ko umrje. V sredi med njimi je ozka pot, ob zidu mal spomenik, pod stropom kavelj za luč, pri vhodu pa železna vrata, ki bodo ločila dolgi hodnik od kraljeve rakvi. Hodnik in rakov so na novo pobelili, ob straneh gorele so luči, ki so prostor razsvetljevale, pri vhodu so bili pa zeleni venči in črno sukno lepo razpeto in razobešeno. Vhod do spodnjih prostorov je nov izpred cerkve skoz oni zid, ki loči prostor pred cerkvijo od vrta frančiškanskega. Od novih vrat peljejo stopnice v vrt od tam pot do imenovanega hodnika.

Cerkev na Kostanjevici bila je vsa v črno preoblečena; južna stena, v kateri so vhodna vrata, bila je zunaj s črnim suknom pokrita, v cerkvi napravljen je bil lep mrtvaški oder, ob katerem je visela bela zastava. Enako žalostno obleko dobila je bila velika cerkev. Vse stole, ki so sicer v tej cerkvi, iznesli so ven ali pa so jih prenesli pod galerije (ganke) in obrnili proti sredi cerkve. Sred cerkve napravili so bili na štiri nadstropja visok mrtvaški oder, na katerem je počivala ponarejena truga, na nji kraljeva krona, nad njo pa krasno nebo na štirih stebričih. Oder bil je na vse strani s črnim suknom preprežen; v najdolenjem delu imel je nasproti glavnim vratom po-

dlgasto lepo izdelano šrambo, ki je bila namenjena za pravo trugo. Z galerij viselo je črno sukno daleč na cerkev, obrobjeno s srebrnim robom. Stene in stranski oltarji, kakor tudi presbiterij, stabri na galerijah in okna, bili so na pol ali scela pokriti s črnim suknom, da se je v cerkvi malo videlo.

Popravljali so ceste in ulice, po katerih je imel iti sprevod; od postaje do mesta in v mesta na primerih krajih zasajali so visoke droge, belkasto barvane, ki so bili namenjeni, da bodo nosili na dan pogreba črne zastave. Med tednom došli so iz Frohsdorfa grofovi vozovi in konji ter mrtvaški voz.

Že v soboto videti je bilo nekoliko Francozov, ki so bili prišli, da skažejo svojemu kralju, katerega so vedno kot takega častili, zadnjo čast. Na večer bilo jih je uže več; v nedeljo jih je pa celi dan toliko prihajalo, da so bili povsod videti, da so napolnili vse gostilne in da so morali po privatnih hišah stanovanja iskati. Vsled tega postali so krčmarji in hišni gospodarji silno dragi, tako da ubogi Francozi so morali, kakor se pripoveduje, čez moro plačevati. Prva pot, ko so dobili stanovanje, bila jim je na Kostanjevico, da so pogledali, kje bo počival njih kralj. Prihajali so v vedno večem številu po noči in po dnevi, a največ prišlo jih je v ponedeljek zajutra iz Trsta in iz Italije, vsch morebiti do 2000. Med francoskimi prišlici bile so najslavnije rodovine zastopane, ki se trdo držé svoje vere, narodnosti in kralja; a bilo je tudi nižjega ljudstva, bila je deputacija delavcev iz Pariza, meščanov, kupcev in posestnikov iz raznih mest. Ne le možki, ampak tudi ženske, gospe zlahtnega stanu, prišle so v Gorico, da počasté ostanke svojega kralja.

V ponedeljek na vse zgoda bilo je vse živo po Gorici: Francozov, meščanov in ljudstva v dožele. Hiše po vseh večih ulicah imele so žalosten knč, črno opravo. Kmalu po šestih uri začeli so Francozi vreti na postajo, katero so napolnili; za njimi šlo je drugega ljudstva iz velike radovednosti. Ob 7. uri in pol prižvižgal je hlapon, ki je pripeljal truplo grofa Chamborda. Prenesli so je v sobo za potnike I. razreda, ki je bila vsa črno preoblečena. Tudi glavni vhod na postajo bil je črno okinčan in z grbi ranjkega. V omenjeni sobi ostalo je truplo do 8. ure in pol. Tu so se godili najguljivejši prizori. Francozi so prihajali in odhajali; vsakdo je pokleknil k trugi,

LISTEK.

Zemljepis za II. in III. razred srednjih šol;

pisal in založil J. Jesenko.

(Konec.)

Jesenkov „zemljepis za II. in III. razred srednjih šol“ obsega 13 tiskanih pol v veliki osmerki. Tvarino jej je pisatelj razdelil tako, kakor to zahteva sedanji učni načrt, prvo polovico knjige je namenjen pouku v II. razredu, druga pa onemu v tretjem. Vsled tega načrta začenja knjiga s podrobnim popisom azijskih dežel in držav: za tem prehaja na Afriko; tej sledi potanki popis porazne izobrazbe in navpične razredbe naše zemlje, nje tekoče in stoječe vode, nje podnebne, živalske in rastlinske razmere potem pa razne evropske države. Zadoja četrt knjige pa obravnjuje Ameriko in Avstralijo. Kot je bil pisatelj pred 20 leti v „Zemljepisni začetnici“ odbral prvemu razredu srednjih šol primerno in potrebno zemljepisno terminologijo in najimenitniše zemljepisne splošne podatke, tako je isto storil v „zemljepisu za I. razred“, ki ga je lani objavil. Sedanji „zemljepis za II. in III. razred“ pa dosledno nadaljuje zemljepisni pouk. Prav primerno je mladini na tej stopinji duševnega razvitka, da se spisatelj nikjer ne spušča v pretanke podrobnosti, ampak da je povsod s spretno roko izkušnega učitelja odbral knjigi najimenitnišo res zanimivo tvarino.

Vsaka stran knjige tudi kaže, da jo je sestavil učitelj, ki ne pozna le natanko zahtev učnega načrta,

ampak podrobno pozna tudi vse podatke najnovejšega zemljepisnega raziskavanja in statističnega opazovanja. Tako se knjiga tudi sama priporoča po svoji prav noveji tvarini. Odveč bi bilo v tem kratkem listku, ki čitateljem ne nameruje knjigo oceniti, ampak jim le naznaniti, naštevati vse zanimive, prav nove podatke.

Kujigo bolj natanko pregleduje zasledili smo v dveh opombah (str. 117 in 120), da misli profesor Jesenko prav po sedaj veljavnem učnem načrtu v posebni knjigi, v III. delu tega zemljepisa prijavi „domovinoslovje“ ali „potanki popis avstrijsko — ogrske monarhije“, kar ravno ja namenjeno zemljepisu pouku v četrtem razredu naših gimnazij. Uže zaradi tega priporočamo čitateljem našega lista to novo knjigo.

Beseda jej je povsod gladka in lehkoumevna, kar ravno je pri učni knjigi prevelike važnosti. Pisava lastnih imen pa pri tujih ohranjuje tuje oblike, pri laških taške, pri španskih španske, pri francoskih francoske i. t. d. Prav dosledno, ker tudi mi neprestano zahtevamo od tujih pisateljev, naj nam nikar ne kvarijo in pačijo domačih imen, naj nam slovenska in sploh slovanska imena pišejo slovenski in slovanski. Tudi nimamo najmanjšega razloga, da bi mi morali po sedanji navadi pisati tuja imena po neki spačeni namreč nemški obliki. V poprejšnjih zemljepisnih knjigah je profesor Jesenko lastnim imenom v oklepih pristavljaj, kako se izgovarjajo, ta krat pa je konci knjige pristavil dolg naenik po abednem redu, ki kaže, kako naj se vsako tuje ime izrekuje. Brez najmanjše težave najde sedaj vsak dotično ime, kako se izgovarja. Tudi neka posebna prednost, katero s tem očitno povdarjamo,

Vnanja oblika knjigi je lepa, tisk čist in šol-

ski knjigi primeren; v tem se knjiga bistveno loči od „zemljepisne začetnice“, ki je imela nekaj tako gostega in predrobnega tiska, da je prav v oči bodel. Pri šolske knjigi pa je ta vnanja opravajaka imenitna; predrobne črke onako po gostem kvarijo oči našeje učečej se mladini kot slaba svetloba po temnih bivališčih. Ta novi zemljepis nima le gostega in razstavljenega tiska, ampak rabi tudi različne črke ter s temi loči imenitniše reči od manje imenitnih.

Omeniti moramo tudi, da ta nova knjiga prva med slovenskimi učnimi knjigami rabi povsod one kratice, ktere je ministerstvo za uk in bogočastje bilo spomladi (z ukazom od 26. srčca 1883 št. 5485) za šole in šolske knjige ukazalo. Le škoda, da minister ni ustanovil tudi primerne kratice za mirjameter, kajti v zemljepisu pač ne bodemo mogli shajati le kilometrom. Velikanskih števil pa se vsakdo ogiba!

Ker vsled zadnjega ministerskega odloka te knjige še ne moremo vpeljati v naš gimnazij (zgodilo se bo pa to po kranjskih gimnazijih), priporočamo jo tem bolj vsem čitateljem našega lista, da bo le spisatelj vsaj nekoliko iztisov pri nas razprodal. Kar je pred 20 leti začel suplent Jesenko, ki je bil sam tudi založil „zemljepisno začetnico“ (in med slovenskimi supletenti nismo imeli in nimamo nobenega, da bi nam tudi sam kako knjigo založil), to je preteklo leta tudi profesor Jesenko neprestano nadaljeval. Le tako je bilo mogoče, da smo dobili od njega uže cela vrsta raznih knjig. Koliko težave pa je pri nas knjigo, spis na dan spraviti, vedó le tisti, ki se s tiskovinami pečajo. Zato bi moral vsak domač razumnik podpirati domače slovstvo, kupovati si domače, slovenske knjige.

jo je poljubil, je molil, jokal in solznimi očmi odhajal, da je dal prostor drugemu, ki je prav to ponavljal. Videlo se je, da jim ni za parado in za zunajni kinč, ampak da jih je srce pripeljalo v Gorico. Vsakdo je vzel kaj iz čepa, uro, molek, ali kaj drugega, je pitalnil k trugi, poljubil in shranil kot spomenik na grofa Chamborda. Siv gospod, menda general Charet, držal je zraven truge zastavo, katero so imeli nekdanji papeževi zuavi (prostovoljci), in si je vedno oči brisal. Od velike žalosti padel je v omedlevico, da so ga morali odnesti in umivati, ali zastava ni pustila iz rok.

Knezov iz orleanske rodovine ni bilo k pogrebu v Gorico; hoteli so, da bi imeli pri pogrebu prvo mesto za cesarjevim zastopnikom; grofina Chambord tega ni pustila, zato so principi izostali. K pogrebu so bili prišli španski in italijanski sorodniki in zastopniki nekaterih vladarjev.

Pravilnega cesarja je zastopal knez Thurn-Taxis, ki je prišel z brzovlakom še le v ponedeljek ob 9. uri. Ko je prišel na postajo, kmalu potem začel je spreved pomikati se proti mestu v tem le redu: križ; veteranska godba; oddelek veteranov; 24 ubogih, črno oblečenih; starčki iz ubočnice; sirote z grada; zpuščeni otroci; gluhomani; vojaki; vojaška godba; ljudske mestne šole; ital. podporno društvo; kat. društvo; mestna godba; usmiljeni bratje; oo. frančiškani, kapucini, jezuiti; duhovstvo (87); semeniški profesorji; prvostolni kapitul; knez nadškof; truga; knez Thurn-Taxis, zastopnik cesarjev; knezi iz hiše burbonske: don Juan, vojvoda parmski, nadvojvoda toškanski, don Karlos španski, don Alfonso, don Jaime (sin don Karlov), don Miguel; vojvoda Ludovik bavarski; namestniki vojvodinje modenske, kralja virtemberskega, cesarice Marijane; kraljeva (Chambordova) hiša; francoske deputacije (če. 1000 gospodov) z raznimi zastavami; tržaški namestnik; skrivni svetovalci in kamorniki; vojaške oblasti; deželni odbor; župan goriški; občinsko starešinstvo; c. k. okrajno glavarstvo; c. k. okrajna sodnija; c. k. državno pravdnistvo; vodstva goriških srednjih sol in državne deške šole; c. k. godarsko vodstvo; kupčijska zbornica; odvetniška kamora; meščani.

Trugo so peljali na lepem črnem vozu 3 pari belih konj, črne pokritih; za mrtvaškim vozom peljali so na enem vozu mnogo kresnih vencev, katere so poslala francoska mesta in društva pokojniku. Pred mrtvaškim vozom peljala sta se v drugem vozu dva grofova viša službenika, katerih eden (vojvoda Blacas) je nesel na zametasti blazini znamenja reda sv. Duha. Pred tem vozom jezdil je mladenič čilega belega konja.

Od postaje do velike cerkve delali so vojaki in veterani špalir. Za špalirjem bilo je od postaje do velike cerkve ljudi, kolikor jih je moglo stati. V mestu bila so okna črna preprežena in ljudstva polna. V veliko cerkev prišel je spreved ob 10. uri; v cerkev smeli so le tisti, ki so imeli vstopnice. Cerkevna svetilnica končala je nekaj pred poldne; potem je smel iti vsakdo v cerkev do 4 in pol popoldne. Okolo mrtvaškega odra gorelo je brez števila sveč; najlepše vence in nekatere zastave prinesli so na oder; zastavo srca Jezusovega so pa vedno držali zraven odra. Francozi in Francozinje so ostali cel čas v cerkvi in so klečali molili pri ranjkem kralju. Ko so odnesli trugo iz cerkve, raztrgali so vence ter vzeli za spomenik po eno ali več cvetic.

O 5. uri začel je spreved pomikati se na Kostonjevo v tistem redu, kakor predpoldne. Od velike cerkve do cerkve na Kostonjevi delali so vojaki in veterani špalir. Na celi poti bilo je ljudstvo nasuto in natlačeno. Vse hiše bile so črne okinčane, mestne svetilnice imele so črne in bele trakove ter so gorele. Francozi šli so za svojim kraljem gologlavi celo pot, mnogi so imeli v rokah rožni venec in so molili.

Ko so na Kostonjevi vzdignili grofa z mrtvaškega voza in so ga nesli pred cerkev, poklekali so okolo stoječi Francozi in Francozinje, kolikor jim je bilo zaradi tešnjeve mogoče, in so bridko jokali. Pred cerkvijo je nadškof truplo še enkrat blagoslovil, potem so je nesli grofovi lovci v rakev pod cerkev, kamor je šlo zaradi malega prostora le malo oseb. Med tem so pred cerkvijo potrgali skoro vse vence, katere so bili pripeljali za ranjkim, da je vsakdo dobil kak spomenik.

Ko je odšel nadškof s spremstvom iz rakvi, dovoljen je bil pristop vsem, kolikor je prostor dopuščal. Tisti večer, celo noč, drugo jutro in drugi dan so se Francozi gnetli v podzemeljskem prostoru, da bi videli zadnje bivališče svojega kralja. Za Francozi prišli so domačinci rakev gledat in hodijo cel teden do danes. Danes, pravijo, se rakev zapre in dohod ne bo več splošno dovoljen.

Govori se, da prihodnjoo nedeljo, 16. t. m., pride 6000 delavcev iz Pariza in drugih krajev francoskih obiskat grob ranjkega grofa Chamborda in molit za njegovo dušo.

Deželni zbor.

Četrta seja bila je 26. avgusta ob 5. uri popoldne. (Naša opomba v zadnji številki, da deželni zbor ni imel pretekli teden seje, izvirala je iz nejas-

nega in dvoumnega odgovora nekoga deželnega poslanca, katerega smo o tem prašali.) Prebere in potrdi se zapisnik prejšnje, tretje seje v slovenskem in italijanskem jeziku. Deželni glavar naznani, da mu je došel telegrafni odgovor in zahvala na voščila, katere je v zborovem imenu izrazil Njegovemu Veličanstvu o priliki slovesnega rojstnega dne presvitlega cesarja. Našteje mnogo peticij, ki so došle zboru po zadnji seji, ter obljubi, da jih izroči peticijskemu odseku. Poslanec Dottori dobi besedo, da stavi na deželnega glavarja interpelacijo, ali je deželnemu odboru znano, da v letošnjem poročilu, ki razkazuje vsote, katere je dovolil visoki deželni zbor od let. 1862. do 1882. za ceste, mostove in druge namene, je navedel znesek podpor za tržaški okraj s 30.860 gl., kar je nepravilno, ker obsega ta vsota tudi tistih 25.000 gl., ki so se dali za most čez Sočo pri Pierisu, ki pa ni v prid le tržaškemu, ampak tudi červinjanskemu okraju, in ali misli deželni odbor te številke popraviti? Deželni glavar obljubi, da odgovori na interpelacijo že v daršni seji, ako bo mogoče.

Predno je prešel zbor na dnevni red, poprosi viteza Paiera za besedo in odgovarja baronu Locatelliju na one besede, katere je bil izustil v prejšnji seji proti bivšemu deželnemu odboru, češ da ni zadosti nadzoroval občin v njih gospodarenju, da ni od njih zahteval o pravem črnu računov in proračunov, da je večih tirjal račune za več let ob enem in da so se vsled tega našli neredi v gospodarstvu nekaterih občin, kakor n. pr. v Kominu. Vitez Paier odgovarja, da deželnemu odboru ni dolžnost, zahtevati od občin račune in proračune v njih pretresovanju in potrjevanju, da to dolžnost naklad. občinski red starešinstvom; deželni odbor da ima gledé občinskega premoženja in njegovega oskrbovanja le to nalogo, da skrbi za neprikrašano obranjenje zakladnega občinskega premoženja. Kljub temu, pravi dalje, je deželni odbor izdal poduk, kako se občinsko premoženje oskrbuje, ter je tirjal, da se mu predložijo računi in proračuni, je žugal onim občinam, ki niso hotele slušati, ter jim je kazni nakladal, kateri je tudi iztirjal. Vse to, pravi, je del deželni odbor tudi proti korminski občini, kakor se lahko vsakdo iz spisov prepriča, katere je prinesel govornik seboj, tako da je Locatellijevo očitnje načelno napačno, stvarno pa neutemeljeno.

Ko je zbor prešel na dnevni red, se je najprej potrdil račun za leto 1882. in proračun za l. 1884. zaloga za ranjene in bolne vojake. Poročeval je o tem poslanec Andr. Kocijančič, ki je v imenu finančnega odseka stavil nasvet za potrjenje, — potem da naj se sedanje mesečne podpore od 4 in 5 gl. znižajo na mesečne 3 gl. 50 kr., naj se začasno nove podpore ne privoljujejo in naj se odboru naloži, da o sedanjih podpiranjih utanočno poizve, ali so podpore potrebni in vredni, ter naj jo onim odvzame, ki so je ali nepotrebni ali nevredni. Vsi nasveti se sprejmejo. Dr. Maurovič je predlagal, naj se ustavi podpora vojaškim vdovam; nasvet ni obveljal. Ta poslanec in dr. Verzeguassi sta trdila, da deželni odbor je prestopil svoje meje v gospodarjenju s tem zalogom, in sta predlagala, naj se mu zato izreče nezaupnica. Pajer in J. Tonkli sta odbor zagovarjala in sta zaprečila, da se odboru ni dala nezaupnica.

Dr. Al. Rojč je poročal o normalno-solskem zalogu, katerega račun za l. 1882. in proračun za l. 1884. se brez ugovora potrdi. Enako se zgodi z računom in proračunom gospinskega zaloga, o katerem je poročal Kocijančič.

Poslanec Gasser poročal v imenu deželnega odbora o predlogu tržaškega pomorskega urada, ki priporoča podporo iz deželnega zaloga za podaljšanje morskega nasipa na otoku Grado. Poročevalec nasvetuje podporo 1500 gl. Poslanec Maurovič nasvetuje, naj se izroči ta predlog peticijskemu odseku. Dottori predlaga, naj se izroči peticijskemu odseku vse tiste peticije, o katerih namerava odbor danes poročati. Na ur. Rojčev predlog pretga se seja za kratek čas; na to stavi deželni glavar na glasovanje Dottorijev predlog, ki se sprejme. Vsled tega odpade obravnava poročil o peticijah.

Gasser poročal potem kot o nujni stvari v imenu deželnega odbora o namestništvem dopisu od 25. avgusta t. l., s katerim se priporoča podpora za skladovno cesto iz Staregasela skozi Berginj v Logje, zato da se pripravi zaslužek ondašnjim ljudem, ki so po toči veliko trpeli. Dopis se izroči peticijskemu odseku v pretres.

Predno je bila seja sklenena, odgovoril je deželni glavar na Dottorijev interpelacijo ter je rekel, da je interpelant sam veliko zakrivil, da se je vsa vsota 25.000 gl., ki so se potrosili za most pri Pierisu, vpisali na račun tržaškega okraja, ker, ko se je ona vsota dovoljevala, pokazal je g. interpelant v tej stvari tako delavnost, da je bilo misliti, da most koristi le tržaškemu okraju. Ako bi se ona vsota za most razdelila po davkih, katere plačujeta imenovana okraja, prišla bi večja polovica na červinjanski in manjša na tržaški okraj. Vsled tega bi se tudi konečne vsote v poročilu deželnega odbora premenile: v červinjanskem okraju na 35.000, v tržaškem na 17.000 gl.

Peta seja bila je 5. septembra ob 5. uri popoldne. Prebere in potrdi se zapisnik 4. seje. Deželni glavar naznani odgovora Nj. Veličanstva pre-

svitlega cesarja in cesarskih visokostij cesarjeviča Rudolfa in cesaričine Štefanije na srčna voščila o priliki srečnega rojstva najmlajše princesinje v cesarski hiši. Dalje naznani, da je Nj. Vel. blagovolilo potrditi postavu, s katero se daje deželnemu zboru oblast, da more goriškemu mestu v nekaterih slučajih vsiliti doklade za poplačanje dolga, ki ga je naredilo v zadnjih letih. Navaja mnogo peticij, ki se izročijo peticijskemu odseku. Ignac Kovačič in tovariši stavijo do vladnega zastopnika peticijo, katero prinašamo na drugem mestu.

Dr. Abram poročal v imenu legalnega odseka o načrtu postave za pogozdovanje Krasa, ki se sprejme nepremena v drugem in tretjem branji. Isti poslanec poročal v imenu deželnega odbora o dveh načrtih postav za razdeljenje občinskih pašnikov v rifenberški županiji. Tudi ta načrta se sprejmeta brez ugovora v 2. in 3. branji.

Naslednji predmet dnevnega reda bil je načrt postav o cestni policiji, o katerem je poročal v odborovem imenu Ivan Gasser. Postava bila je sprejeta z majhnimi izjemami taka, kakoršna je bil odbor pripravil. Stavili so se sicer marsikateri nasveti in popravki, ki so pa večinoma padli. Poslanec Del Torre stavil je nasvet, naj se dodá §. 16. določba, da na skladovnih cestah se ne sme ogenj kuriti, z možnarji streljati, plesišča postavljati in tudi ne v taki bližini, da bi se konji strašili. Dostavek je bil sprejet; ali malo je manjkalo, da ni cel §. po vodi splaval, ker treba je bilo prigovarjanja od dr. Tonklja in deželnega glavarja, da so poslanci ustali. Neprimerro se nam je zdelo, da so se stavliali vsi nasveti le v italijanskem jeziku in da se je slovenski tekst kakoga nasveta navadno še le takrat prebral, ko je bila o njem debata že sklenena in ko je bilo treba o njem glasovati. Ko je pri naslednji točki dnevnega reda dr. Rojč v slovenskem jeziku stavil nasvet, naj se nekatere peticije izročé legalnemu odseku, je g. dež. glavar predlog koj prestavil v italijansčino in nekoliko pojasnil. Ali bi ne bilo treba to tudi za slovenske poslance, posebno pri nasvetih?

Šesta seja bila je danes ob 4 popoldne; poročilo prinesemo prihodnjič.

Interpelacija

deželnega poslanca Ignacija Kovačiča in tovarišev v seji 5. septembra t. l. vladnemu namestniku o napolnenju vseh sistemovanih služeb pri c. k. okrajni sodniji v Tolminu radi hitrejšega uknjiževanja zemljišč se glasi:

V seji dne 20. julija 1882 je gospod vladni zastopnik v odgovor na dotično interpelacijo, podano v seji dne 27. junija istega leta po poslancih gg. dr. Tonklju in tovariših, priobčil poročilo vis. c. k. nadsodniškega predsedništva v Trstu do visoke vlade, — v katerem je med drugim rečeno, da napreduje uknjiževanje v Tolminskem okraju praviloma. Iz tega se posnema, da je visoka vlada zadovoljna, ako bodo dela osnovanja zemljiških knjig tudi zaprejš tako napredovala, kakor so do zdaj. — Če je visoka vlada s takim napredovanjem zadovoljna — oskrbovanci tolminskega okraja pa prav gotovo niso in ne morejo biti zadovoljni; — kajti če pojde delo tako naprej, kakor do zdaj, trebalo bo v imenovanem okraju še vsaj 10 let, da bo v vseh občinah končano.

Osnovanje zemljiških knjig se je začelo v Tolminskem okraju leta 1876 — torej se vrši zdaj uže sedem let. V tem dolgem času so dotične sodnijske osebe, katerim je bila ta naloga izročena, dovlele delo do tega, da so zdaj uže odprte zemljiške knjige 19 katastralnih občin, za 3 občine pa da so že napravljene, pa še ne odprte. Vse te občine pa so najbližje sodnijskemu sedežu, — tako da so dotični sodniki lahko predpoldne opravljali svoje komisijske obhode zastran zemljiških knjig, popoldne pa se pečali s svojimi navadnimi sodnijskimi posli v uradu.

Zdaj pa ostaja še 20 samo oddaljenih občin: od nekaterih je 45 kilometrov poti do sodnije. V teh še ni delo začeto — in tam bo treba dotičnemu sodniku ostajati cele tedne ter izročiti vsa sodnijska opravila ostalemu osebju. Drugače pojde osnovanje zemljiških knjig še s kasnejo pravilnostjo od rok, kakor do zdaj.

Kako pa stoji z osebjem pri Tolminski c. k. okrajni sodniji:

Sistemovana so sledeča mesta: eden sodnik, dva adjunkta, dva kancelista in eden knjigovodja. Toliko mest je sistemovanih za normalno službovanje. Zdaj pa, ko je k normalnemu službovanju priraslo tudi osnovanje novih zemljiških knjig, je navadno nameščen eden sodnik, eden adjunkt in sta nameščena dva kancelista, kojih eden službuje kot knjigovodja. In k tej neprilicnosti pridružuje se še ta, da ni v Tolminu uže nad 2 leti stalno nameščena sodnika, ampak da je voditeljstvo sodnije izročeno enemu adjunktju.

Kedar se torej sodnik, ali voditelj sodnije bavi zunaj sodnije z osnovanjem zemljiških knjig, je vse sodnijsko poslovanje civilno in kazensko izročeno enemu samemu adjunktju in to v okraju, kateri šteje pri 24.000 prebi-

valcev, blizo štirikrat toliko, kakor Bolški in nad trikrat toliko, kakor Cerkljanski, katera imata vsak svojega redno nameščenega sodnika.

Pri takih razmerah, pri takem pomanjkanju uradnega osebja mora se hoté ali nehoté zanemarjati bodi naprava zemljiških knjig, bodi navadno sodnijsko poslovanje, katero je v Tolminskem okraju zelo obširno in težavno.

Vsled tega pa trpé najvažniši interesi istega okraja in bodo trpeli, dokler ne popusti visoka vlada malenkostnega, v tem oziru silno škodljivega štedenja.

Da se tej veliki neprilicnosti vsaj deloma v okom pride, je neobhodno potrebno, da se vse sistemovane službe pri c. k. okr. sodnji v Tolminu redno napolnijo s se sposobnimi uradniki, tako da se bo eden izmed sodnijskega osebja stalno bavil samo z osnovanjem zemljiških knjig, ostala dva pa da bode oskrbovala druga sodnijska opravila.

Gledé na to, da je predsedništvo Tržaške nad-sodnije v svojem zgorej omenjenem poročilu samo priznalo, da so okrajni sodniki zadostno obloženi z lastnimi opravki;

gledé na silno potrebo, da se kakor hitro mogoče napravijo in odprejo zemljiške knjige za vse občine celega okraja;

gledé pa da pri sedanjem stanju sodnijskega osebja ne samo ni pričakovati naglega napredovanja dotičnih del, ampak da morajo celo zaostajati navadna sodnijska opravila —

in z ozirom na vse zgorej razložene razmere, vsjoma si podpisani poslanci podati po zborničnem predsedništvu sledeča vprašanja gospodu vladnemu zastopniku:

1. Kako more visoka vlada v tako važnem sodnijskem okraju kakoršen je Tolminski dopuščati, da ostaja okrajna sodnja, katera je z rednimi in izrednimi opravki obložena, toliko let nedopolnjena v svojem sistemovanem uradnem osebju, in da tako dolgo trajajo provizoriji v njenem vodstvu?

2. Ali misli visoka vlada za to preskrbeti, da se v najkrajši dobi dopolnijo pri c. k. okrajni sodnji v Tolminu vsa sistemovana mesta s se sposobnimi uradniki? in ali namerava zapovedati, da se enemu izmed sodnijskega osebja izročé opravila zastran naprave zemljiških knjig v izključljiv delokrog, dokler ne bode to delo končano za vse občine?

V Gorici, dne 5. septembra 1883.

(Sledé podpisi vseh slovenskih deželnih poslancev.)

Dopisi.

V Gorici, 3. sept. Na vabilo cenjene „Soče“ posvetoval sem se z gospodi darovatelji za K o c i a n č i č e v s p o m e n i k pred duhovnimi vojami, po njih 31. avgusta in še pozneje. Kar sem pri teh pogovorih in posvetovanjih izvedel, naj tu objavim vsem, ki se za sveto stvar brigajo.

Gledé spomenika izrekle so se različne misli. Nekateri darovatelji mislijo, naj bi se postavil ranjkemu K. glavni spomenik v življenjepisu. Ta naj bi bil v Večernicah Družbe sv. Mohora kratek in primeren za priprosto ljudstvo. Zraven tega naj bi se izdala bolj obširna knjiga, ki bi kazala Koc. kot uč en j a k a. — Drugi menijo, da bi se vdejala spominska plošča v njegovo rojstno hišo. Tre-tjim se zdi primerno, da bi se napravila Koc-eva u s t a n o v a; t. j. naj bi se primerna glavica nabrala ter izročila Slovenski Matici, da bi vsako leto nagradila kak učenjski spis. — Splošna želja je ta, da se postavi na grob primeren, vendar ne predrag k a m n i t s p o m e n i k; kakor tudi da se napravi d o p r s n a p o d o b a (ali kip) za semeniško knjižnico, kjer je Koc. tako rekoč živel in umrl. Ta zadnja dva spomenika in življenjepisi so vsem po godu in najlaže izpeljivi.

Slednjič so darovatelji edini, da naj odbor konečno določi kakovost spomenika in da naj nabiro nadaljuje. V odbor nesvetovali so nekateri gospodje 7, drugi 5 udov; obveljalo je poslednje število. V odbornike so voljeni: mons. Kafol, dr. Gabrievič, dr. Gregorič, prof. Sessich. Preč. kapitulov vikar mous. Valussi se je naprosil, naj bi hotel odboru pristopiti. Obečal je, da to stori, ko odloži svoj dosedanj posel kot načelnik nadškofije.

Ako ima kdo še kako drugo željo, naprosen je, da blagovoli svojo misel razodeti imenovanemu odboru, ki bo željam darovateljev ustrežal, kolikor bodo pripuščale okoliščine. Bl.G.

Iz Brd, 30. avgusta. — Županstvo Šmartno-Kojsčensko, združeno s častito duhovščino, z brskimi veterani in c. k. žandarmerijo, obhajalo je prav slovesno rojstni dan presvitlega cesarja v nedeljo 19. t. m. Na predvečer odmeval se je strel iz možnarjev v Šmartnu in v Vederjanu. Drugo jutro, ko se je začelo zoriti, razlegalo se je na daleč ubrano pritrkovanje zvonov in veselo streljanje iz trdnih možnarjev.

Ob 9. uri začnejo se abirati veterani v Vederjan od vseh krajev, posebno iz dolenjih Brd iz Flejane in

Biljane; iz Kojškega prišla je veteranska godba in žandarmerija. Ko ura 10 odbije, stopi starešinstvo iz občinske pisarne, veterani se uredijo in cel sprevod se poniče z godbo proti cerkvi. Starešinstvo in žandarmerija sta šla v cerkev, veterani so pa zunaj ostali, kjer jim je med sv. mašo njih trabeč dajal znamenja, da so vedeli, kak del maše je. Pred mašo imeli so č. g. vikar Franc Mozetič pridigo, ki je vsem segala do srca. Popisali so celo življenje našega presvitlega cesarja, kako se je trudil v začetku svojega vladanja v Italiji, kake dobrote je nam podelil in da nas ima vse kot lastne sinove, zato naj mi bomo vedno zvesti, kakor do zdaj. Pohvalili so tudi veterane, da so se sešli v velikem številu, kakor še nobenkrat prej. Po končani sv. maši bila je zahvalna pesem, Te Deum, z asistenco č. g. vikarja iz Gradnega in kaplana iz Kojškega.

Po končani slovesnosti počakali so vsi duhovščino, da je prišla iz cerkve; potem so šli skupno do občinske pisarnice, kjer so veterani defilirali, med tem ko je godba veselo svirala. Veterani se ustavijo in obrnejo se proti občinski pisarni; župan stopi vrh stopnic na hodnik, pozdravi duhovščino, veterane, godbo in c. k. žandarmerijo, zahvali se jim za njih trud in udanost do vladarja, ter drži kratek govor, ki ga konča s povabilom, naj vsi navzoči vsikliknejo trikrat: Bog živi Franca Jožefa in vso habsburško rodovino, kar storé vsi prav navdušeno in s polnim glasom; godba je pa zagodla cesarsko himno.

Veteranom komandira poveljnik počitek, duhovščina odide v vikarijevo stanovanje, starešinstvo pa v občinsko pisarno k seji, ki je začela s trikratnim: Živio! Veterani so med tem imeli svoje povelje (oznanilo), potem so dobili iz radodarnih doneskov nekoliko krepčila, da so bili vsi zadovoljni. V njih družbi bilo je vedno: živio Franc Jožef! — Ali vsaka stvar ima svoje nasprotnike, naj bo cerkvena ali politična; tako tudi to veselje ni bilo brez grenkobe. Ko so se deležniki pripravljali k obedu, morala je žandarmerija oditi na pomoč žendarmom, ki so bili prišli iz Gorice, da bi zabranili ples v Kozani, ki so ga bili priredili nekateri predrežni proti županovi prepovedi. O tem bo najbrže še govorjenje.

Po končanem obedu zberejo se veterani in gre-do skupno k popoldanski službi božji. Ko ta konča, zopet defilirajo. Eno uro potem začela je veteranska veselica s plesom, ki se je prav mirno in redno vršila in je končala ob deveti uri in pol zvečer.

V Cerknem, 28. avgusta. — Zadeve, ujemajoče se z občinim blagrom, razglašajo po vsej pravici listi; radi tega dovoliš tudi ti, draga „Soča“, dopisu, kateri ti enkrat iz Cerkljanskega nekaj veselega poroča, gotovo z radostjo potrební prostor.

Dne 22. avgusta obhajali smo doveršitev novih zemljiških knjig celega okraja. Z veseljem naznanjamo, da je zdaj tukaj delaven posestnik oproščen odedrskih rok, in zagotovljen njegov realni ali zemljiški kredit.

Omenjenega dne se je podala sodnijska komisija v Šebrelje, kjer so se izdelane pole zemljiške knjige na ogled razpostavile, da je vsak posestnik imel priložnost, v polah zaznamovano posestvo pregledati. Tukaj se je tudi zaključila vknjižba našega okraja.

Doveršitev je bila slovesna in se je pričela s svetjo mašo, katere se je udeležila že imenovana komisija in mnogo ljudstva. Med mašo je pela mladina; pela je v občno zadovoljnost; radi tega vsa čast in hvala g. županiku, znanemu pospeševatelju cerkvenega petja. Trud, požrtovalnost, poterpežljivost, ki je potrebna pri poduku, znana je samo tistemu, ki se z mladino vkvarja. Prijatelj cerkvenega petja, g. A. Harmelj, pokazal nam je pot, po kateri dosežemo naš namen. „In hoc signo vinces;“ pri mladini tedaj začnimo, in naša sveta stvar bode gotovo prodrila, ker temeljni kamen bode nepremakljiv.

Sveta maša se je končala s cesarsko pesnijo, in kdor jo je poslušal, je gotovo preverjen, da namen g. povodnje ni bil, otroke samo melodijo naučiti, nego pojasniti jim tudi namen in zapadek pesni. Častiti gospod H. ki ljubi in uči mladino, vcepil je v nje srca že v prvi mladosti prekrasno geslo: „vse za vero, dom, cesarja.“

O poludne zbralo se je okolo 20 povabljenih gostov v farni hiši. Med kosilom so se vrstile napitnice jedna za drugo; na prvem mestu moram omeniti napitnico našega g. okrajnega sodnika, kateri je v daljšem govoru označil in razložil važnost zemljiške knjige. Da njegove besede niso bile stenam govorjene, in da so povabljeni posestniki njegov govor spoštljivo poslušali in sprejeli, dokazala nam je navdušenost pri koncu govora. Dan 22. avgusta ostane gotovo celi občini, posebno pa vsem navzočim, nepozabljiv. Zabava je trajala do večera; med streljanjem možnarjev in občno radostjo so se gostje razšli.

Omeniti moram, da so vrli Šebreljci osnovali „bralno društvo,“ v katerem kmet v nedeljo, ko se je celi teden za telesno hrano trudil, tudi duš-no hrano dobi. Le tako naprej; kmalu boste ponos naših hribovcev in majka Slava bode gledala v veseljem na Vas, svoje vrle sinove. — Bog Vas živi.

V Kopru, 3. septembra. — Petnajstletni deček obesil je včeraj v takajšnji bolnišnici priletnega moža I. B. iz Režane (rojena: Rilienberžana). Oba sta bila popolnoma zblaznena in vodstvo tega zavoda je bilo prisiljeno, zaradi pomanjkanja prostora in oprave, oba v eno sobo zapreti. Med tem ko je strežaj šel po vodo, vzel je dečko spletenino raztrgane plajte, pripeljal moža do okna, ter ga obesil na železje.

Tudi ta, v Brkinih v občé spoštovani in omikani mož in organist (prej dober posestnik, zdaj naenkrat revež) je ravno iz onih v 35. št. „Soča“ („Milauska roža“) navedenih vzrokov zblaznil in nesrečni konec storil. — Ali bi ne bilo prav, da bi naše gosposke raznih vrst in stopinj resno na to mislilo; kako bi se dalo pomagati preveliki gmotni bedi, revščini in pomanjkanju našega ljudstva? Ljudstvo, ki strada in lakot trpi, ne more duševno napredovati. Ako hočemo, da pride narod k zavesti in da se povzdigne na ono stopinjo izobraženosti, na kateri so ljudje drugod, mora se mu najprej materialno; s krompirjem pomagati. Po kruhu žalibog ne more še rok stegovati, ker previdi, da je od njega še — preoddaljen.

Politični pregled.

Najvažnejši dogodek, o katerem govorimo na prvem mestu, je srečni porod presvitle cesaričine Štefanije v Laksenburgu blizu Dunaju.

Hrvaško-ogrski prepir dospel je v novo stanje. Razburjenost na Hrvaškem je toliko, da odstopivši ban Pejačević ni upal izpeljati ministerskih sklepov, da naj se grbi z magyarskimi napisi zopet tje obesijo, od koder jih je ljudstvo siloma odstranilo. Vsled tega je odpotoval minister Tisza zopet na Dunaj in je dosogel, da se je imenoval kot kraljevi komisar, kateri sprejme banovo ulogo, general konjice in vojaški poveljnik v Zagrebu, baron Ramberg, kateri si je izbral kot pomočnika in svetovalca Beyer-ja. Hrvaška je v obsednem stanju. Kaj pa sedaj? Na to vprašanje vé le oni odgovor, ki je nad zvezdami. Vendar vse kaže na to, da se Hrvatom ne bode prav hudo godilo in da bo njih reč konečno zmagala, ako bodo previdni, ker v pogodbi z Ogrji imajo trdno zaslombo.

Vznemirajoča poročila dohajajo iz raznih okrajev na Hrvaškem. V Veliki Gorici so se zbrali kmetje ter so hoteli grbe raz pošte in žandarmerijske kosarne sneti, a žandarmerija se je temu ustavljala ter med kmete streljala. Mesar Arko je bil pri tej priliki usmrčen in več njih je bilo ranjenih. Sodnijska preiskava, ki se vrši z jako ostrojtjo, pokazala je, da velja ves srd kmetov brezozirnemu in nepoštenemu ravnanju davkarskih in občinskih uradnikov. Kmetje so morali davke plačati v drugič, ker je nepošten uradnik prvo vplačane davke za se porabil in pete odnesel.

A tudi na Ogrskem niso nemiri še ponehali. Tako se poroča n. pr. iz Szigetvara 3. sept.: Včeraj zvečer zbralo se je ljudstvo v velikem številu. Ob 11. uri po noči so razsajalci izpodili žide in napravili neizmerno škodo; jeden njih je ubit, štirje teško ranjeni in mnogo zaprtih. Ministerstvo je poslalo tje vojake, da naredijo zopet mir. Sploh pa dohajajo od vseh strani vesti, da je ljudstvo nad žide zelo razkačeno.

Velike politične važnosti je pogovor kneza Bismarka z našim ministrom zunanjih zadev gró-fom Kalnoai-jem v Solnogradu. Kaj se je tam obravnavalo, to je seveda tajnost. Bismark odpeljal se je potem iz Solnograda v Gostinske toplice. Tje je prišel tudi poveljnik Alzacije, general Manteuffel. Vse to in oster članek proti Franciji, katerega je Bismarkovo glasilo pred 14 dnevi brez pravega navideznega povoda prineslo, je jako pomenljivo. Teško se varamo, ako trdimo, da se hitro bližamo francosko-nemškej vojski, katera se zdi neizogibljiva.

Črnogorski knez mudil se je do 1. t. m. v Carigradu; pogodil se je s sultanom o črnogorskih-turških mejah in je neki prav zadovoljen Carigrad zapustil. Priporočal je baje svojega zeta Karageorgeviča sultanu kot prihodnjega guvernerja v Rumeliji, a na to da ni še dobil odgovora.

Po uradnih poročilih umrlo je v Egiptu od

početka kolere do 1. sept. 27.318 ljudi na koleri. V gorenjem Egiptu je umrlo zadnje dni na koleri 50 ljudi, v spodnjem noben.

Domače stvari.

Milostljivi škof tržaški dr. Ivan Glavina biva od pretekle srede v Gorici, da posveti letošnje novomašnike goriške, tržaške in poreške. V četrtek podelil jim je subdijakonat; jutre, 8. sept., podeli jim dijakonat, v nedeljo, 9. sept., pa presbiterat, t. je posveti jih v mašnike. Dotična slovesnost začne se vsaki dan ob 8. uri v semeniški kapeli in trpi dobro uro. Kdor ni imel še prilike, da bi bil videl te cerkvene, jako ginljive obrede, more si jih ogledati zdaj. V četrtek popoldne obiskali so mil. škof preč. g. dekana v Ločniku, osebnega prijatelja novega nadškofa goriškega.

Novomašniki v goriški nadškofiji so letos sledeči gospodje: **Bandeu Franc** iz Gorice, **Castelliz Franc** iz Gorice (dobil je zdaj le subdijakonat, ker nima še postavne starosti), **Cargo Angel** iz Kanala, **Kokošar Janez** iz Hadejužne, **Maran Barban** z Barbane, **Pipan Franc** iz Škerbine, **Pirih Jakop** s Sentviškegore; — v tržaški škofiji: **Gršković Matevž**, v poreški škofiji: **Cotelj Ivan**. Iz tretjega leta ne bo nikdo posvečen, ker tržaška vlada noče dovoliti potravnega zagotovila (tištite).

Razglas. Z dovoljenjem visokega deželnega odbora priredi podpisano vodstvo tridnevni poduk o vinarstvu in sicer dne 13. 14. in 15. septembra t. l. Podučevalo se bo, kako ravnati z grozdem in moštom in kako potem z mladim vinom. Za praktične razkaze bo tudi priskrbljeno, ker se bo v to sverho podelalo v mošt uže dovolj zrelo grozde iz domačega šolskega vinograda, kakor n. pr. rulandec, portugalka, modri burgundec.

Vabljeni so k temu javnemu poduku vsi vinorejci in prijatelji kmetijskega napredka. Da se zamorejo brez zamude celega dneva udeležiti tega poduka posebno vinorejci iz okolice, bo pričental ob 7. uri zjutrej teoretični poduk do 9. ure in od 9—12. pa sledi praktično razkazovanje.

K obilni udeležitvi vabi vodstvo slovenskega odbora deželne kmetijske šole.

V Gorici, 2. sept. 1883.

F. Povše.

Preč. gospod Štefan Kafol, do sedaj častni kanonik goriškega prvostolnega kapitla in nadškofjski kancelar, imenovan je od Nj. Vel. presvitlega cesarja pravi kanonik omenjenega kapitla.

Skušnji za službo veroučitelja na c. k. realki podvrгла sta se čč. gg. **Alojzij Tomsig** in **Hilarij Zorn**.

Zlato mašo bodo praznovali jutre, 8. sept., med drugimi: preč. kanonik **Mercina** in čč. gg. **vikarja Jurij Lapanja** v Kredu in **Anton Ukmarj** pri Marjateljci. Čestitamo zaslužnim gospodom; Bog jih živi še mnogo let.

Listi pišejo o veliki zapuščini, katero bi bili dobili oo. frančiškani na Kostanjevici po ranjtem grafu Chambordu. Prašali smo o tem na pristojnem mestu, a reklo se nam je, da omenjeni samostan ne vé nič o taki zapuščini.

Dr. Franc Kos, do zdaj suplent na c. k. gimnaziji goriškem, postal je profesor za zgodovino in zemljepis na c. k. ženskem učiteljski v Gorici. Čestitamo gospodu profesorju in zavodu.

Goriška telegrafna postaja sprejela je od 29. avgusta do 4. septembra 783 telegramov, ki so šteli 15.148 besedij; odposlala je v istem času 957 telegramov s 53.005 besedami. Vseh telegramov bilo je torej 1740, besed pa 68153. Goriška postaja je prejela za telegrame imenovanih dnij 4686 gl. 6 kr. Razen teh šlo je skoz Gorico tiste dni 470 telegramov, namenjenih drugam.

Iz goriške okolice pripoveduje nekdo, da na „čedni okrogli mizi v širni dvorani gostilnice Ivana, Faganelli-ja v Mirnu, v oddelku „pri Grabci,“ dobil je razpložene razne slovenske časnike, kakor: Slovenski Narod, Ljublj. Zvon, Slov. Gospodar-in da se je prepričal o narodnem mišljenju gospodarjevem in njegovega sina.“ (Kje imajo pa Sočo, ali so jo vrgli v Vipavo?) V drugem delu dopisa se pa huduje nad nekim napisom na hiši kupčevalca z mešanim blagom in moko, kjer je na d slovenskim tudi italijanski napis.

Na mirenskem Gradu so veterani iz Mirna, Bilj, Rupe, Peči in drugih krajev 19. avgusta slovesno praznovali god presvetlega cesarja. Navzoči so bili vitez **Catinelli**, baron **Bianchi**, župan **Scalettari**, mnogi odlični gospodje in polno vernega ljudstva. Gospod župnik **Lukežič** imeli so blagoslov, katerega so se vsi udeležili. Potem so imeli veterani svojo veselico, pri kateri so peli cesarsko pesem, „Kviško sinovi“ in več drugih.

Dr. Franc Miklosič, sin slovenskega kmeta, dobil je o priliki svoje 70 letnice, ki se je proslavljala 2. t. m. v Ljutomeru na Štajerskem, od kralja serbskega red sv. Save, od naučnega serbskega ministra pa prav lepo čestitko radi velikih njegovih zaslug za slovensko jezikoslovje.

Vabilo k veselici, katero napravi čitalnica v Vipavi dne 8. septembra 1883. v svojih prostorih. Program: 1. G. Eisenhut: „Ustaj rode“, zbor. 2. V. Lisnky: „Tam gdje stoji“, zbor. 3. J. Kocijančič: „Oblačku“, zbor z bar. solo. 4. Gluh mora biti, šalo-igra v enem dejanji. 5. Šaljivi prizor. Ples. Začetek točno ob 7¹/₂ uri zvečer. Vstopnina 20 novč., sedež 20 novč., k plesu 50 novč. K tej veselici uljudno vabi čitalnični odbor.

Vabilo. Pod Nj. Vel. milostljivega cesarja **Franca Jožefa I.** pokroviteljstvom stoječe društvo vojskih veteranov, c. k. rudnika Idrije, vabi najljubše vsa č. in slavna društva veteranov na Primorskem k slovesnemu blagoslovljenju svoje društvene zastave, ki se bode vršilo dne 8. septembra 1883 na starem šolskem trgu. K obilni udeležbi vabi prijateljsko predečništvo.

Vabilo k veselici, katero napravijo šebreljski pevci dne 9. septembra v prostorih g. Andr. Rejca na čast veselemu dogodku v cesarske rodovini. Razgled: 1. Pesem: Naglo bratje, zl. Stunc. 2. Nagovor. 3. Pesem: Domovina, mili kraj, zl. Nedved. 4. Deklamacija. 5. Pesem: Jadransko morje, zl. Hajdrih. 6. „Oproščeni jetnik“, šaloigra v 1 dejanji. 7. Cesarska pesem. 8. Srečkanje. Vstopnina znaša 10 novcev. Začetek ob 4. uri popoldne. K obilni udeležitvi vabi Odbor.

Občinsko starešinstvo tolminsko toži po županu **J. Devetaku** „Sočo“ zaradi žaljenja časti, češ da „Soča“ je v svojem članku „Okoličani tolminski!“ v št. 24. od 15. junija t. l. vsem prebivalcem tolminskega trga brez izjeme pripisovala slabe lastnosti in mišljenje. Radovedni smo, kako dokaže starešinstvo svojo trditev pred postavo, logiko in slovensko slovnico in kako opraviči tožbo pred — Tolminci.

V Postojini in v Ljutomeru bili sti preteklo nedeljo velikanski slavnosti: prva v spomin šeststoletnega bivanja kranjske dežele pod vladajočo rodovino habsburško, druga v čast najučenejšemu slovnikaču, katerega svet pozna, **Fr. Miklosiču**; a prostor nam danes ne dopušča, da bi obširneje o njih govorili.

Listnica uredništva: Nar. č.: pošljite, bomo videli: — g. dop. iz naše Švice: pride: — iz Bolškoga: dotični župan pravil nam je pred 2 mesecema, da je zapovedal svojemu tajniku, naj slovenski piše; morebiti so Vaše date iz prejšnje dobe? ali pa je bil ukaz le bob v steno? — iz renške okolice: morali smo spet odložiti. — iz Brd in z Bolškoga: že je stavljen, a zmanjkal nam je prostor: — g. dop. o vet. „poveljniku“: prosimo ime vsaj za uredništvo.

Oznanilo.

Dne 15. septembra bo v Dornbergu navadni somenj za živino in drugo različno blago.

Županstvo v Dornbergu.
J. ŠINIGOJ, župan.

Išče se praktikant za štacuno s papirjem. Prosilci naj se obrnejo na Seitz-ovo prodajnico v Gorici.

Učencem

stanovanje se poizve za dobro pri **Antonu Fabijanu**, via Ascoli, št. 8.

Ognja in tatvine varne DENARNICE

ima **WIESE & COMP.**, Kassenfabrik
Dunaj, Budapešta, Praga.
Zaloga: Dunaj, II. Untere Donaustrasse, št. 25. Tovarna: Dunaj, II. Pappenheim-gasse, št. 58.

Sejm v Tominu

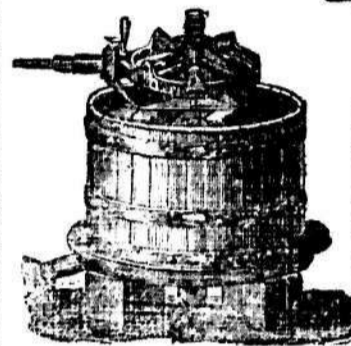
za živino, poljske pridelke, gospodarsko in kmetijsko orodje, štacunsko blago i. t. d. drži se na sv. Matevža dan 21. septembra in na sv. Jurija dan 23. aprila vsako leto.

ŽUPANSTVO V TOMINU
1. sept. 1883.

Naznanilo.

Podpisano županstvo naznanja, da se bode na dražbi oddalo delo novega pokopališča v Dolenjem Cerovem dne 15. septembra t. l. ob 10. uri v Dolenjem Cerovem. Klicna cena je 1195 gold. 1 kr. Načrt in dotična pojasnila so v županijski pisarnici na ogled.

Županstvo v Števerjanu dne 2. septembra 1883.
Župan **FABRIS**.

Vinske tlačivnice (preše)

najnovejša sestava, potrebuje malo prostora, tiskajo dvakrat hitreje kot prejšnje tiskavnice, se lahko gonijo, močno in trdne, v vseh velikostih za posameznike in za največje poslastike kot posebne vrednosti. Poroštvo, spričevala o 1000 že narejenih tiskavnicah. Načrti in coniki pošljite brezplačno in poštino prosti. Grozdní mlíni najnovejša iznajdba. Zgodnja naročila os nam všeč.

PH. MAYFARTH & Co. na Dunaji, II. Pratorarstno 66.

Tovarna v Frankfurtu a. M.

Jožef Pallich,

prodajalec c. k. šolskih in vsakovrstnih drugih knjig ter pisnih potrebščin v Gorici, na Travniku h. št. 6, priporoča svojo bogato zalogo za pisanje, risanje in šolo potrebnih priprav ter sprejema naročila na knjige, ilustrirane liste in časopise vsake stroke in v vsakem jeziku z zagotovilom natančne potrebe in nizke cene. Veliko zalogo cerkvenih tiskovin in molitvenih bukev iz Ljubljane priporoča posebno častiti duhovščini.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da so dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrudovratniše žledene bolezni. Prav izvrstno vstrežajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih,

zoper beli tok, bojaz, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne pregzujajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici **Cristofoletti** v Gorici, v Trstu v lekarni **C. Zanetti** in **G. B. Rovis** in v lekarni **Alla Madonna** v Korminu. Ena steklenica stane 30 novcev.

Ljudi in blago spravlja

A M E R I K O

najbolje in najceneje

ARNOLD REIF, na Dunaji,

I. Kolowratring, Pestalozzigasse 1.